

# TEORIE ÚČETNICTVÍ

P12

2006-12-18

## 5. Zásada opatrnosti:

Zásada opatrnosti při vyčíslování výsledku hospodaření (zisku). Říká, že se účetní jednotka nemá vůči svému okolí jevit bohatší, než je ve skutečnosti, tzn., že výnosy nesmí nadhodnocovat a náklady nesmí podhodnocovat, aby výsledný zisk nebyl nafouknutý. Totéž platí i pro aktiva a pasiva.

Při zásadě opatrnosti se uplatňuje princip neparity v přístupu účtování o nákladech a výnosech. Náklady se podle řečeného zachycují **už** v okamžiku, kdy je nepochybné, že vzniknou, třeba i v budoucnu. O výnosech se účtuje **až** když jsou skutečně dosaženy.

### ✓ Podmínky:

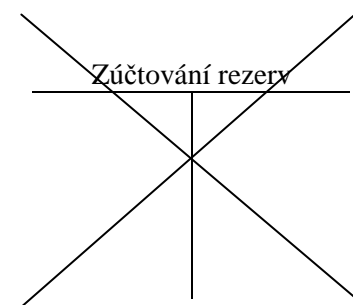
- Aktiva a Výnosy se nesmí nadhodnocovat
- Pasiva a Náklady se nesmí podhodnocovat
- ✓ Jedním z nástrojů opatrnosti jsou **rezervy** – lze je tvořit na výdaje, které se očekávají v budoucnu a o nichž je nepochybné, že vzniknou. Jsou pouze dočasným zdrojem a tudíž patří mezi cizí kapitál.

### Druhy rezerv:

- Na rekultivace pozemků.
- Na pěstební činnost v lese.
- Na odbahnění rybníků.
- Rezerva na ukončení skládky odpadů.

### Účtování rezerv:

Rezervy (P)		Tvorba a zúčtování rezerv (N) 2006-2009	
	30	1.	30
25		3.	25
5		4.	5
Dodavatelé		N xxx	
	25	2.	25



Účet Zúčtování rezerv se již nepoužívá!

1. – Tvorba rezerv na očekávané výdaje v budoucnu – například každoročně částku 10 v průběhu tří let.
  2. – Faktura dodavatele za provedené práce, na které byla v minulosti tvořena rezerva.
  3. – Čerpání rezervy ve výši skutečně vynaložených nákladů.
  4. – Rozpuštění nevyčerpané rezervy, která původně převyšovala skutečně vynaložené náklady. Poznámka: Neproúčtování operace číslo 4 představuje zkreslení daňového základu, daňový únik!
- Rezervy podléhají inventarizaci. Při inventarizaci se zkoumá opodstatněnost vytvořené rezervy a přiměřenost její výše.

## TŘÍDĚNÍ ÚČTŮ:

### Třídění účtů:

Umožňuje charakterizovat stejnorodé skupiny účtů z hlediska jejich postavení v účetním systému a z hlediska jejich využití.

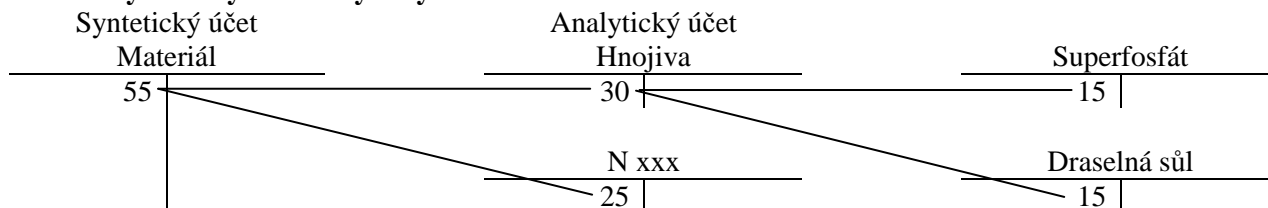
### Hlediska třídění účtů:

#### ✓ Dle podrobnosti zápisů:

- Například vztah syntetické a analytické evidence (účtů).
- Syntetické jsou účty souhrnné, závazné (obliatorní). Analytické jsou účty podrobné, volitelné (fakultativní).
- Nejčastěji analytické účty u účtování dlouhodobého majetku, účtování zásob (skladové účetnictví), zúčtovacích vztahů (saldokonto, z italštiny saldo = rozdíl stran, konto = účet), účty nákladů a výnosů (střediskové účetnictví podle hospodářských středisek, kalkulační účetnictví při členění nákladů a výnosů na úseky činnosti).
- **Hlediska třídění analytických účtů:**
  - Podle místa uložení majetku
  - Podle odpovědných osob
  - Podle dluhů

- Podle daňových hledisek
- Aj.

○ **Schéma syntetických a analytických účtů:**



$$\text{Platí: } MD_{SÚ} = \sum_{ISÚ} MD_{AÚ}$$

- Počáteční zůstatky obrátů a konečné zůstatky syntetických účtů musí být beze zbytku rozepsány do všech stupňů podrobností na příslušné analytické účty.
- Suma počátečních zůstatků, obrátů a konečných zůstatků všech analytických účtů musí být rovna příslušným počátečním zůstatkům, obrátům a konečným zůstatkům syntetických účtů.

○ **Kontrolní soupiska analytických účtů:**

Účet	Počáteční zůstatky		Obraty		Součty		Konečné zůstatky	
	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D
Superfosfát (112/11)	15		50	30	65	30	35	
Draselná sůl (112/12)	15							
Hnojiva (112/1)	30							
Osiva (112/2)	25							
Materiál (112)	55							

✓ **Dle účetně-technických hledisek:**

- **Účty běžné** – A, P, N, V

○ **Účty opravné:**

- Oprávky – trvalé snížení, úbytek hodnoty v důsledku fyzického a morálního opotřebení.
- Opravné položky – zachycují dočasné snížení ceny majetku.

Majetek		BÚ	
100	30	2.	30
Opravné položky		Tvorba a zúčtování opravných položek	
6	20	1.	20
		3.	6

1. – Vytvoření opravné položky k majetku v případě dočasného snížení jeho ceny, například u pohledávek po lhůtě splatnosti více jak 6 měsíců.

Opravné položky podléhají dokladové inventarizaci, zkoumá se jejich opodstatněnost a přiměřenost jejich výše.

2. – Částečná přijatá úhrada pohledávky od odběratele na bankovní účet.

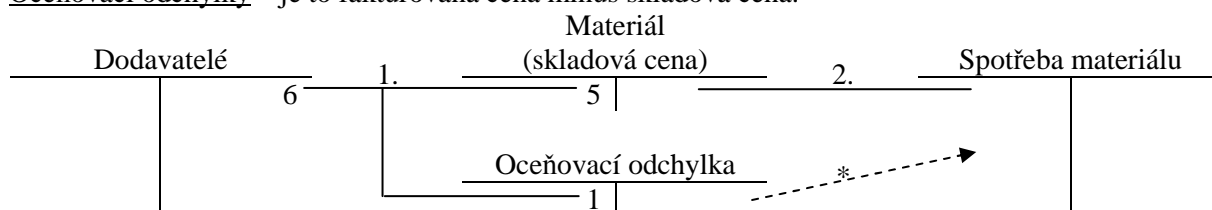
3. – Snížení opravné položky o poměrnou část (6) odpovídající přijaté platbě (20% ze 30).

Opravná položka je korekce pořizovací ceny majetku v rozvaze

Pohledávky	Brutto	Korekce	Netto
Pohledávky	100	-20	80

Opravné položky nelze tvořit na zvýšení ceny majetku. Zde má absolutní platnost zásada opatrnosti.

- Oceňovací odchylky – je to fakturovaná cena mínus skladová cena.



1. – Faktura

2. – Spotřeba ve skladové ceně

\* – Koncem období: podíl oceňovací odchylky připadající na spotřebované množství materiálu.

- ✓ **Dle vztahů v rozvaze**
- ✓ **Dle ekonomické podstaty sledovaných jevů**